

Ekoturizm və kənd "yaşıl turizm"inə əcnəbilərin böyük marağı var

Zaqatala turizm potensialının zənginliyi baxımından Azərbaycanın ən cəlbedici məkanlarından biridir. Unikal relyef və iqlim şəraiti əsrarəngiz təbiəti ilə seçilən, "qızılgüllər diyarı" kimi tanınan bu rayon həmişə yerli və xarici turistlərin diqqətini çəkib.

Son illər rayona gələn xarici turistlərin sayında da xeyli artım müşahidə olunur. Əcnəbi turistlər arasında Türkiyə, İsrail, Almaniya, BƏƏ, Avstriya, ABŞ, Rusiya və Avstraliyadan gələnlər üstünlük təşkil edirlər. Xarici turistlərin böyük əksəriyyəti ailəvi və yaxud 4-5 nəfərlik qruplar şəklində gələnlərdir. Onlar daha çox ekoturizmə marağ göstərirlər. Xalaxi gölü istiqamətində istifadəyə verilən yeni turizm marşrutuna böyük axın var.

Ərazini əhatələyən Böyük Qafqaz sıra dağları, zəngin bitki örtüyünə malik yaylaları, buz bulaqları, sərin dağ çayları, təbii landşaftı qorunub saxlanan meşələri, özünəməxsus arxitekturası ilə seçilən tarixi-memarlıq abidələri, təbii parkları, həmçinin multietnik mədəniyyəti və folkloru burada turizmin bir çox növünün inkişafına zəmin yaradıb.

Bölgədə yeni iş yerlərinin açılmasına, iqtisadi yüksəlişə nail olmağın əsas yollarından biri də turizm sahəsinin tərəqqisidir. Bundan əlavə, Azərbaycan həqiqətlərini dünyaya çatdırmaqdan ötrü ən əlverişli vasitələrdən biri məhz turizm sektorudur. Nəzərə alsaq ki, ölkəmizdə mütəmadi şəkildə reallaşan regional və beynəlxalq tədbirlərə çoxsaylı qonaqlar gəlir, eləcə də noyabrda keçiriləcək BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) zəminində 80 mindən çox iştirakçını qarşılayacağıq, bütün bunların necə böyük təbliğat ruporu olduğunu təsəvvür etmək mümkündür.

Hazırda rayon ərazisində 20-yə yaxın turizm obyektini fəaliyyət göstərir. "Qrata", "Zaqatala", "İş", "Turqut" hotellərində, "Ləz-zət", "Dost qapısı" və digər ailəvi istirahət mərkəzlərində turistlərə müasir standartlara uyğun xidmətlər göstərilir. Bundan əlavə, Car, Mazıx, Yuxarı Çardaxlar və digər dağ

kəndlərində turistlərin yerləşməsi üçün hər cür şəraiti olan onlarla fərdi qonaq evi var.

Zaqatalanı abidələr məskəni də adlandırmaq olar. Burada qədim alban tayfalarının izlərindən başlayaraq, bu günümüzdə qədim mövcud olan abidələr öz unikalılığı ilə fərqlənir. Rayondakı məşhur tarixi məkanlardan biri 1830-cu ildə çar Rusiyasının dayaq nöqtəsi kimi tikilən Zaqatala qalasıdır. 11 hektara yaxın qalanın ərazisində 17 tikili var. 1984-cü ildə Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin qərarı ilə qalanın ərazisi Zaqatala Tarixi-Mədəniyyət Qoruğu elan olunub və hazırda Mədəniyyət Nazirliyinin balansındadır. Zaqatalanın bugünkü mənzərəsi turizm üçün geniş imkanlar açır. Aparılan tikinti və abadlıq işləri rayon mərkəzinin gözəlliyini daha da artırır. Tarixi-mədəni abidələr, Qala düzü adlı ərazi, Dədə Qorqud meydanı, Zaqatala qalası ərazisində yerləşən qədim alban məbədi bərpa olunub. Car kəndindəki XIV əsrə aid "Cingöz" qala, Yuxarı Çardaxlarda V əsrə aid "Pəri qalası", Mosul kəndindəki minarə, həmçinin rayonun əsrarəngiz təbiət guşələri turistlər üçün həmişə böyük marağ kəsb edir. Vaxtilə burada toxunan xalçalar, hazırlanan dulusçuluq məmulatları və digər xalq sənəti nümunələri dünya muzeylərinin bəzəyi olub. Bütün sadalananlar Zaqatalanı turistlər üçün maraqlı məkana çevirib.

Cari ilin 6 ayı ərzində Zaqatalaya 20 minə yaxın turist gəlib. Hazırda rayonda 15-dən çox mehmanxana və mehmanxana tipli obyekti fəaliyyət göstərir.

Rayonun dağlıq ərazilərində də yeni turizm marşrutları salınıb və bu iş davam etdirilir. Xüsusilə kənd "yaşıl turizm"i hazırda çox populyardır. "Şamil dağı" yüksəkliyi, "Tarixlər", "Taxtalar" kəndləri üzrə səyahət əsl həyəcan, macərə və özünəgüvən mənbələridir. Car, Mazıx, Qəbizdərə, Sabunçu, Yuxarı Tala, Silban, Meşləş, Kebeloba, Yuxarı Çardaxlar kəndlərində ailəvi dincəlmək istəyənlər üçün normal şərait yaradılıb. Digər dağ kəndlərində də turistlərin yerləşməsi üçün hər cür şəraiti olan 80-dən çox fərdi qonaq evi var. Bu kənd evləri yerli turistlərlə yanaşı, xarici qonaqların da diqqətini cəlb edir. Sadəcə kənd evlərində yerləşən turistlər yerli əhali, onların məişət şəraiti, bu yerlərin adət-ənənələri ilə yaxından tanışlıq imkanı qazanırlar.

Xatırladaq ki, 2024-cü il iyulun 1-nə olan məlumata görə, ölkəmizi 265 599 turist ziyarət edib ki, bu da ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 29 faiz çoxdur.

Q.MƏMMƏDOV,
"Azərbaycan"